

ENAGrup – Enflasyon Araştırma Grubu

Ağustos 2021 Ekonomik Analiz-II

04 Eylül 2021

AYLIK EKONOMİK ANALİZ RAPORU

Yoğun veri akışının takibi ve bunların bilim ışığında etik olarak yorumlanması açısından haftalık olarak bültenlerimizde belirttiğimiz rakamları aylık olarak da sizler için derlemeye devam ediyoruz. Ekonomimizi etkileyen hem iç hem de dış faktörlere göz atacak olursak;

Ekonomiyi Etkileyen Dış Faktörler

Ülke ekonomimizin üçlü bir kısılcacın (yüksek enflasyon, yüksek kur, yüksek faiz döngüsü) içinde olması, tüketici ve üretici fiyatlarındaki makasın giderek açıldığını ve **hem küresel bazda** enflasyonun arttığını ki, Almanya, Abd ve Çin tarafındaki veriler küresel bir enflasyon artışına dikkat çekiyor, **hem de ülkemizdeki** enflasyon oranlarındaki yükselişin devam edeceğini gösteriyor.

Bu kapsamda, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından açıklanan yıllık %31 gibi bir artışın etkilerini çok yakından izliyoruz. Sadece gıda enflasyonu değil, örneğin, IMF'nin dünya ekonomik görünüm raporlarında **büyümenin** de yavaşladığı, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki makasın giderek açıldığı açıklandı. Bu provizyonlarda Türkiye için büyüme beklentisinin %3,3 olarak gösterilmesi doğal büyümesi %5 olan bir ekonomi açısından da dikkat çekici niteliktedir.

Ayrıca FED tarafından gelen faiz kararı sonrası toplantı tutanakları ile Jackson Hole'deki konuşmalar, *parasal genişleme politikalarının değiştiğine sıkı bir mali politika güdüleceğine dair işaretleri bizlere sunmaktadır.* Bunun küresel olarak yansımalarında sıcak paraya

bağımlı ekonomilerin ekonomi anlamında küçüleceği ve bunun sistemik etkilerini VIX endeksindeki artışlar ile de gözlemliyoruz.

Önümüzdeki 1-2 aylık süreç sonrasında ABD enflasyonundaki yükseliş seyrinin devam etmesini, MMT (modern money theory, **modern para teorisi**) kapsamında yürütülen rezerv para sahibi ülkelerin enflasyonunu geliştirmekte olan ve 3. Dünya ülkelerine ihraç etmesi çerçevesinde değerlendiriyoruz. Haliyle IMF nezdinde SDR (Special Drawing Rights, Özel Çekme Hakları) yardımlarının başlamasına yani küresel ekonomik sistemde önemli bir yer tutan para birimlerinden oluşan sepetten yardım edilmesine karar verildi. Toplamda geliştirmekte olan ekonomilere 275 milyar dolarlık bir yardım açıklandı. Ve Türkiye'de buradan 6,5 milyar dolarlık bir pay aldı. Bundaki asıl sebebinde **sistemik bir borç krizinin** küresel krizi tetikleyici faktörleri en aza indirmek olduğunu gözlemliyoruz.

DXY (Dolar) endeksindeki ve borsalardaki hareketleri bu bağlamda değerlendirdiğimizde, DXY'deki artışların bu yardımlar ile kısmen tutulacağı ancak önümüzdeki 1-2 aylık dönem sonrası bu artışın devam edeceğine ve bunun yarattığı piyasa riskinin dünya borsalarından kaçışa sebep verebileceğini tahmin ediyoruz.

Emtia fiyatlarındaki oynak seyir de, esasında bunu doğrular nitelikte bir öngörü bizlere sunmaktadır.

Ekonomiyi Etkileyen İç Faktörler

Hem üçlü açmazın devam etmesi ve bunun MB para politikalarını işlevsiz kılması hem de maliye politikalarının üzerine yeterli şekilde düşülmemesinden dolayı finansal risklerin açık bir şekilde yükseldiğini söylemekte fayda görüyoruz.

Dış borçlar tarafında açıklanan stok verilerini incelediğimizde, net rezervler ve swaplar çıkarıldığında görülen eksi rezervler ve kısa vadeli ödeme yükümlülüğü olan borç rakamları, sıcak paranın dünya ekonomisinde zor bulunduğu bir dönemde önümüzdeki en büyük sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yeni dünyanın finansal tarafının teknoloji yoğunluklu tarafa yönelmesi ile endüstri 4.0 ve endüstri 5.0 süreçlerindeki yatırımların azalmasından kaynaklı, bu alanda ithal edilen ürünlerin ve hizmetlerin yüksek maliyeti tarafımıza yeni borçlar olarak dönmeye devam etmektedir.

Ayrıca küresel ısınma kaynaklı doğal afetlerin bütçeye getirdiği ek yükleri ve tarım alanlarının gördüğü zararın da gıda enflasyonu arttırıcı etkilerinin olabileceğini de söylemekte yarar görüyoruz. Pandeminin artan bir etkiyle devam etmesi, ölüm sayılarındaki artış oranı ve aşılanma sayılarındaki istenilen seviyelerden uzak kalınması da **ek olarak** bu risklerin yaratabileceği yeni kapanmalar oluşturabileceği, sağlık sektörü tarafındaki harcamalardaki artışın getireceği yüklerin de önemle üzerinde durulması gerektiğine kanaat getiriyoruz.

Piyasalardaki **tüm** fiyatların yükselmesine rağmen ücretler genel seviyesinin yetersiz kalması ve alım gücünün düşmesiyle, sosyal yardımların da bütçeye getireceği ek yükleri de unutmamak gerekiyor. Sağlık, barınma ve eğitim gibi temel ihtiyaçların her sosyal devletin sağlaması gereken imknlar olduğunu ve bunun devletin asli görevi olduğunu ve bu etmenleri sürdürebilir olmaktan çıkarmanın toplumsal maliyetlerinin farkında olunması gerektiğine inanıyoruz.

ENAGRUP araştırma ailesi olarak tüm ekonomik değişimleri bilim ve etik doğrular ile sizler için gözlemlemeye devam ediyoruz.

Saygılarımızla,

Mehmet ağdaş

ENAGrup – Enflasyon Araştırma Grubu

- Twitter : <https://twitter.com/ENAGRUP>

- Web : <http://enagrup.org/>

Yasal Uyarı: Bu dokümanda yer alan her türlü bilgi, değerlendirme ve yorum güvenilir olduğu düşünülen kaynaklardan elde edilmiş olup, ENAGrup tarafından burada sunulan bilgilerin doğruluğu ve bütünlüğü konusunda makul özen gösterilmiş olmakla beraber, olabilecek hatalar ve eksikliklerden ENAGroup sorumlu değildir. Burada yer alan fiyatlar, veriler ve bilgilerin tam ve doğru olduğu garanti edilemez ve söz konusu içerik haber verilmeksizin çıkarılabilir veya değiştirilebilir. Burada yer alan bilgiler aksi belirtilmedikçe ENAGrup'un sahip olduğu enflasyon hesaplama yöntem ve metodolojisi ile diğer kişisel görüşlerine dayanmaktadır. **Mevcut yöntem ve metodolojinin tüm telif hakları ENAGroup tarafından alınmış ve patent işlemleri sürmekte olup, bu yöntem ve metodoloji patent koruma kanunu kapsamında korunmaya alınmıştır. Mevcut metodoloji ve yöntemin aynı/benzer isim ile kullanılması, pazarlanması veya maddi kazanç edilmeye çalışılması durumunda, ENAGroup Türk Patent ve Marka Kurumu'nun patent mevzuatından doğan kanuni haklarını saklı tutar. Tüm hakları saklıdır.**